

Нетехническое резюме

Наименование инициатора намечаемой деятельности, его контактные данные

ТОО "Тенгизшевройл"

Республика Казахстан, 060011, г. Атырау, ул.Сатпаева, 3

tcoinfo@tengizchevroil.com

+7 712 227 1212

+7 712 302 6000

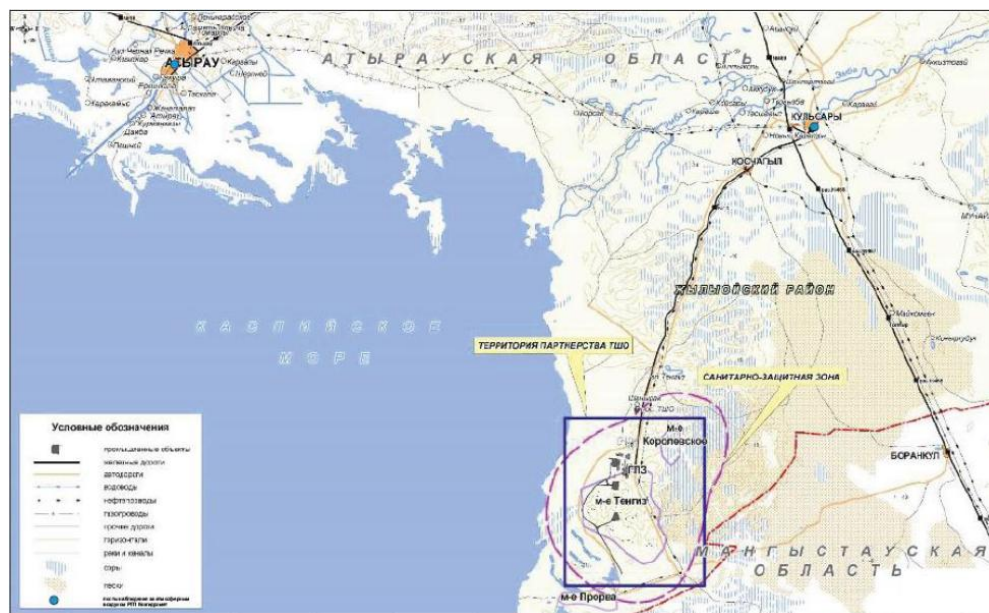
Описание предполагаемого места осуществления намечаемой деятельности, план с изображением его границ

Территория строительства входит в состав Жылыойского района Атырауской области Республики Казахстан и расположена на территории ТОО «Тенгизшевройл».

Районный центр, г. Кульсары, находится на расстоянии 110 км; сообщение с ним возможно по асфальтированной автомобильной и железной дорогам, соединяющих г.Атырау, г.Кульсары (ж/д станция) и месторождение Тенгиз. Ближайшими населенными пунктами являются пос.Майкомген, Боранкул и Косшагыл, удаленные от месторождения Тенгиз, более чем на 60 км в северо-восточном направлении.

Областной центр, г. Атырау, расположен на расстоянии 350 км; сообщение с ним по асфальтированной автодороге и по железной дороге, а также специальными авиарейсами. Территория месторождения характеризуется отсутствием постоянной речной сети. Ближайший водоток пресных вод – река Жем (Эмба) находится на расстоянии около 40 км севернее месторождения Тенгиз. Дамбовые сооружения, отделяющие территорию от сгонно-нагонных явлений Каспийского моря (подъема воды), расположены на расстоянии около 7 км от месторождения.

Ситуационная схема расположения участка реализации проекта намечаемой деятельности показана на рисунке 1. (см.ниже)

Описание затрагиваемой территории с указанием численности ее населения, участков, на которых могут быть обнаружены выбросы, сбросы и иные негативные воздействия намечаемой деятельности на окружающую среду, с учетом их характеристик и способности переноса в окружающую среду; участков извлечения природных ресурсов и захоронения отходов

В рамках проекта запланированы комплексные строительно-монтажные, демонтажные и восстановительные работы, направленные на подготовку площадки скважины Т-0108 для

проведения буровых работ. Основная задача – модернизация (расширение) существующей площадки для размещения буровой установки №707, выполняемой отделом бурения ТШО, с последующим восстановлением объектов после завершения буровых работ.

В связи с вышеизложенным, проект реализуется в два этапа:

- Демонтаж/ подготовка площадки для размещения новой буровой установки.
- Восстановление объектов после вывода буровой установки с площадки.

Таким образом, по мере завершения строительно-монтажных работ, может быть предусмотрен процесс поэтапного ввода объектов в эксплуатацию вне зависимости от порядка проведения работ.

В рамках демонтажа/ подготовки площадки объем работ и сооружений, предусмотренных проектом, указан ниже:

- Расширение существующей площадки с отсыпкой;
- Строительство новой устьевой шахты;
- Строительство подъездной и эвакуационной дорог;
- Строительство нового фундамента для БУ;
- Монтаж ограждения вокруг устья скважины;
- Строительство амбаров для сжигания нефтяного газа;
- Строительство амбара для хранения воды;
- Прокладка временного подземного ПЭВП трубопровода;
- Демонтаж временного подземного ПЭВП трубопровода;
- Котлованы для септиков;
- Демонтаж существующего наземного оборудования, трубной обвязки, площадок доступа, устьевой шахты, фундаментов (под УПК в том числе), трубных опор, электрических кабелей и кабелей КиП, электрических устройств и приборов КиП, опоры освещения, мачты ветроуказателя, стальных переходных мостиков, ограждения на площадке скважины Т-0108.

После завершения буровых работ осуществляется следующий комплекс восстановительных и строительно-монтажных мероприятий:

- Установка “Z-образной линии” между отводом боковой задвижки устьевой фонтанной арматуры и контрольным штуцерным клапаном.
- Установка эксплуатационного манифольда состоящий из контрольного штуцерного клапана и клапана аварийного останова, и сопутствующую пружинную опору.
- Установка надземных линий глушения обсадной колонны и НКТ с сопутствующими клапанами и пружинными опорами;
- Установка надземной 6” выкидной линии от клапана аварийного останова до 6” фланцевого соединения трубопровода, включая соответствующие клапаны, пружинные опоры и теплоизоляцию труб.
- Установка площадок доступа к устьевой фонтанной арматуре и клапану аварийного останова.
- Установка всех трубных опор, а также существующих стальных конструкций.
- Монтаж ограждения площадки скважины.
- Установка системы управления и оборудования электроснабжения на площадке скважины;
- Фундаменты и опоры под технологические трубопроводы, электрическое и КИПиА оборудование, столбы освещения, мачты ветроуказателя;
- Монтаж и подключение новой трансформаторной подстанции;
- Изготовление и установка нового фундамента под укрытие УПК;
- Монтаж нового укрытия УПК.

Примечание: Демонтированный надземный участок 6² трубопровода выкидной линии и трубопроводы линии глушения НКТ и обсадной колонны подлежат повторному использованию на стадии Восстановления.

Краткое описание существенных воздействий намечаемой деятельности на окружающую среду, включая воздействия на следующие природные компоненты и иные объекты

Атмосферный воздух. Воздействие выбросов загрязняющих веществ на состояние атмосферного воздуха в период строительных работ носит кратковременный и разовый характер, что не создаст предпосылок накопления вредных веществ в объектах окружающей среды и не приведет к изменению их санитарно-гигиенических характеристик и превышению нормативных критериев качества атмосферного воздуха на границе санитарно-защитной зоны ТОО «Тенгизшевройл». Анализ результатов расчетов рассеивания на период строительства в атмосфере загрязняющих веществ показывает, что выбросы всех источников площадки не превышают критериев качества атмосферного воздуха и их значения предлагаются в качестве нормативов допустимых выбросов (НДВ). Сбросы отсутствуют. Отходы: отходы, образуемые в период проведения строительных работ, будут храниться в закрытых контейнерах и своевременно передаваться специализированным организациям. Соответственно воздействие будет минимальным. Физические воздействия: в результате проводимых работ уровни физических воздействий очень малы, в особенности они проявляются в шумовом воздействии от спецтехники и оборудования. В отношении защиты от шума выполняются требования соответствующих нормативов, принимаются все необходимые меры к их обеспечению. Воздействие минимальное.

Информация о предельных количественных и качественных показателях эмиссий, физических воздействий на окружающую среду, предельном количестве накопления отходов, а также их захоронения, если оно планируется в рамках намечаемой деятельности

Период СМР. На основании проведенных расчетов выбросов загрязняющих веществ были выявлены основные источники выбросов загрязняющих веществ: в 2026 году 11 источников выбросов - из них: 3 организованных и 8 неорганизованных источников выбросов: Источник № 3463. Дизельный генератор 15 кВт; Источник № 3464. Дизельный генератор 15 кВт; Источник № 3465. Дизельный генератор 15 кВт; Источник № 9283. Снятие верхнего слоя грунта; Источник № 9283. Рытье траншей и котлованов; Источник № 9283. Засыпка пазухов фундаментов; Источник № 9283. Статическое временное хранение вынутого грунта на площадке; Источник № 9283. Погрузка вынутого грунта в автосамосвалы; Источник № 9283. Узел разгрузки и хранения грунта; Источник № 9283. Узел разгрузки и хранения ПГС; Источник № 9284. Пыление при передвижении автомашин по площадке; Источник № 6012. ДВС автотранспорта. Выбросы в период строительных работ составят – 0,805782316 г/сек, 0,606845987 т/год. В 2027 году 6 источников выбросов - из них: 3 организованных и 3 неорганизованных источников. № 3463. Дизельный генератор 15 кВт; Источник № 3464. Дизельный генератор 15 кВт; Источник № 3465. Дизельный генератор 15 кВт; Источник загрязнения № 9285. Пост покраски; Источник загрязнения № 9286. Битумные работы; Источник загрязнения № 9287. Пост электросварки; в выбросах присутствуют вещества 1 класса, 2 класса, 3 класса и 4 класса опасности. Перечень основных ингредиентов в составе выбросов: (0301)Азота (IV) диоксид; (0304) Азот (II) оксид; (0328) Углерод; (0330) Сера диоксид; (0337) Углерод оксид; (0616) Диметилбензол; (0621) Метилбензол (349); (0703) Бензапирен; (1210) Бутилацетат; (1325) Формальдегид; (1401) Пропан-2-он (Ацетон) (470); (2752) Уайт-спирит (1294*); (2754) Алканы C12-19 /в пересчете на C/(Углеводороды предельные C12-C19 (в пересчете на C); Растворитель РПК-265П) (10); (2908) Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в %: 70-20.

Общий объем потребления воды на период СМР: 2026 год - питьевые нужды – 0,75 м3/сут или 90 м3/год; ориентировочный объем технической воды для пылеподавления 70м3; 2027 год - питьевые нужды – 0,75 м3/сут или 67,5 м3/год.

Объем образования отходов на период строительства на 2026 год : 401,86934 т/год.1) Отходы пластика (20 01 39) -3,6 т/год; 2) Отходы строительства и демонтажа (17 09 04) - 397 т/год; 3) коммунальные отходы (20 03 01) - 0,75 тн/год; 4) Отработанные аккумуляторы (16 06 05) - 0,075 т/год; 5) Отработанные масла (13 02 08*) - 0,01134 т/год; 6) Промасленные отходы (15 02 02*) - 0,381 т/год; 7)Отходы резинотехнических изделий (19 12 04) - 0,052 т/год. в 2027 году: 1) Отходы пластика (20 01 39) - 2,7год; 2) Отходы строительства и

демонтажа (17 09 04) - 1 тн/год; 3) Коммунальные отходы (20 03 01) - 0,75 тн/год 4) Отходы лакокрасочных материалов (08 01 11*) - 0,03473 т/год. Накопление отходов предусмотрено в специально оборудованных контейнерах в соответствии с требованиями законодательства Республики Казахстан. В соответствии с пп. 1 п. 2 ст. 320 Экологического кодекса Республики Казахстан временное складирование отходов на месте образования предусмотрено на срок не более шести месяцев до даты их сбора (передачи специализированным организациям) или самостоятельного вывоза на объект, где данные отходы будут подвергнуты операциям по восстановлению или удалению. Договор на вывоз отходов со специализированными организациями будут заключены непосредственно перед началом проведения работ.

Информация: о вероятности возникновения аварий и опасных природных явлений, характерных соответственно для намечаемой деятельности и предполагаемого места ее осуществления

Аварийные ситуации с автотранспортной техникой. При проведении работ будет использоваться автотранспорт. Выезд транспорта в неисправном виде, или опрокидывание транспорта может привести к возникновению аварий и как следствие к утечке топлива. Утечка топлива может привести к загрязнению почвенно-растительного покрова, поверхностных и подземных вод горюче-смазочными материалами.

Расчет возможного загрязнения почвенно-растительного покрова. Рассмотрим модель возникновения следующей ситуации: в результате аварии произошла утечка топлива с бака автомобиля. Ориентировочно заправка автотранспорта составляет 50 литров. Ориентировочная площадь загрязнения составит 4 м². В этом случае ориентировочная концентрация нефтеорганики, попавшая в окружающую среду, составит 0,01 т/м. Биологическое изучение влияния нефтяного загрязнения на различные свойства почвы, проводимые в различных научно-исследовательских институтах показывает, что при содержании 100-200 т/га нефтеорганики происходит стимуляция жизнедеятельности всех групп микроорганизмов, при увеличении до 400-1000 т/га наблюдается ингибирование биологической активности, снижение роста и развития микроорганизмов. Из анализа данной ситуации установлено, что при небольших разливах ГСМ произойдет только стимуляция жизнедеятельности микроорганизмов почвы, необратимого процесса нарушения морфологической структуры почвенного покрова не происходит. Характер воздействия: кратковременный. Вероятность возникновения данных чрезвычайных ситуаций низкая.

Загрязнения подземных и поверхностных вод.

При аварийных ситуациях – утечке топлива возможно попадание горюче-смазочных материалов через почвогрунты в подземные воды. Нефтепродукты в водоносном горизонте обладают значительной подвижностью, в связи с этим площадь загрязнения водоносного горизонта больше, чем площадь почвенного загрязнения. Ориентировочные расчеты просачивания нефтепродуктов показали, что загрязнения с поверхности попадут в водоносный горизонт в среднем в течение одного сезона.

Характер воздействия: кратковременный. Вероятность возникновения данных чрезвычайных ситуаций незначительная.

Возникновение пожара.

В результате пролитого топлива возможно возникновение пожара. Вероятность возникновения этой ситуации пренебрежимо мала.

Характер воздействия: кратковременный. Вероятность возникновения данных чрезвычайных ситуаций незначительная. В случае возникновения такой ситуации в проекте предусмотрены экстренные меры по выявлению и устранению пожаров на территории площадке.

Аварийные ситуации при проведении работ

При проведении работ возможны следующие аварийные ситуации, связанные с проведением работ:

Воздействие электрического тока. Поражения током в результате прикосновения к проводникам, находящимся под напряжением, неправильного обращения с электроинструментами, прикосновения к воздушным линиям электропередачи, при работе

во время грозы. Характер воздействия: кратковременный. Вероятность возникновения данных чрезвычайных ситуаций незначительна.

Человеческий фактор. Анализ аварийности на крупных предприятиях показал, что в 39% случаев основные причины возникновения аварийных ситуаций обусловлены недостаточной обученностью операторов, их эмоциональной неустойчивостью, недостаточным уровнем оперативного мышления, дефектами оперативной памяти, проявлением растерянности в чрезвычайной ситуации, а также прямым нарушением должностных инструкций вследствие безответственности и халатного отношения к своим должностным обязанностям. В силу принятых решений по охране труда и техники безопасности, вероятность возникновения выше приведенной ситуации пренебрежимо мала.

Краткое описание: Мер по предотвращению, сокращению, смягчению выявленных существенных воздействий намечаемой деятельности на окружающую среду; Мер по компенсации потерь биоразнообразия, если намечаемая деятельность может привести к таким потерям; Возможных необратимых воздействий намечаемой деятельности на окружающую среду и причин, по которым инициатором принято решение о выполнении операций, влекущих таких воздействия; Способов и мер восстановления окружающей среды в случаях прекращения намечаемой деятельности

При выполнении мероприятий по сокращению выбросов рекомендуется:

- усилить контроль за точным соблюдением технологического регламента производства;
- минимизировать работу оборудования на форсированном режиме;
- рассредоточить работу технологического оборудования, незадействованного в едином непрерывном технологическом процессе, при работе которого выбросы вредных веществ в атмосферу достигают максимальных значений;
- укрытие кузова машин тентами при перевозке сильнопылящих грузов;
- проведение планировочных работ рано утром, когда влажность воздуха повышается;
- уменьшить, по возможности, движение транспорта на территории.

В целях уменьшения влияния работающей спецтехники предлагается следующее специальное мероприятие:

- исправное техническое состояние используемой строительной техники и транспорта;
- упорядоченное движение транспорта и другой техники по территории рассматриваемого объекта;
- во избежание пыления предусмотреть регулярный полив территории строительного участка и пылеподавление при разгрузке инертных материалов (будет работать машина-поливомоечная).

Реализация этих мероприятий в сочетании с хорошей организацией производственного процесса и производственного контроля за состоянием окружающей среды позволит обеспечить соблюдение нормативов предельно допустимых выбросов (НДВ) и уменьшить негативную нагрузку на воздушный бассейн в процессе проведения работ.

Список источников информации, полученной в ходе выполнения оценки воздействия на окружающую среду

1. Рабочая документация «BATCH-2 T-0108 ПОДГОТОВКА И ЗАВЕРШЕНИЕ ДЛЯ КРС»;
2. Экологический Кодекс Республики Казахстан от 2 января 2021 года № 400-VI ЗРК.
3. «Инструкции по организации и проведению экологической оценки» Приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 30 июля 2021 года № 280.
4. «Методика расчета выбросов загрязняющих веществ от автотранспортных предприятий» г. Астана, 18.04.2008 г.;
5. «Методика расчета выбросов загрязняющих веществ от предприятий по производству строительных материалов» г. Астана, 18.04.2008 г.;
6. «Сборник методик по расчету выбросов вредных веществ в атмосферу различными производствами», г. Алматы, 1996 г.;

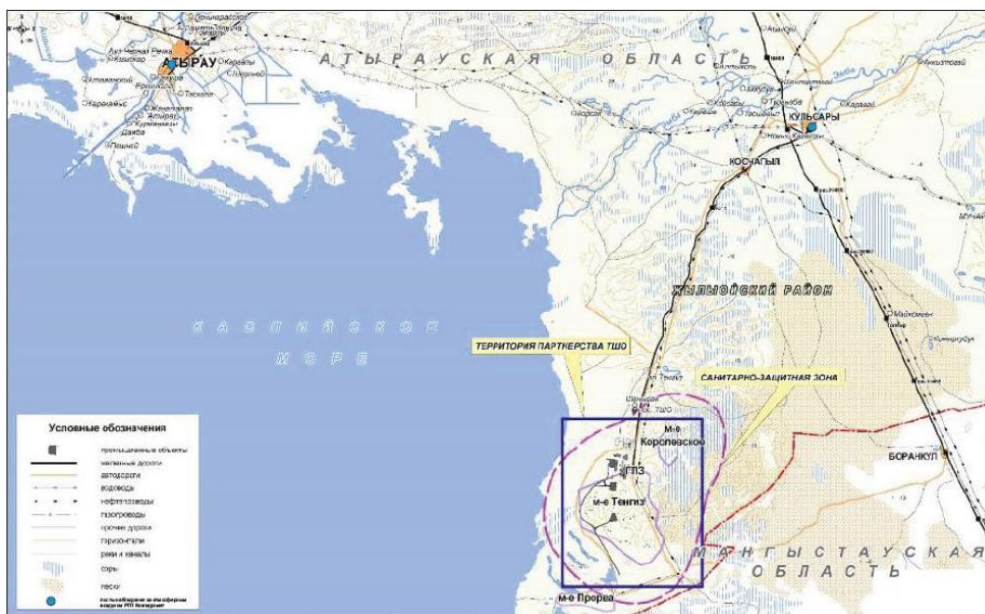
7. РНД 211.3.01.06-97. «Временное руководство по контролю источников загрязнения атмосферы», г. Алматы. 1997 г.;
8. РДН 211.2.01.01-97. «Методика расчета в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий», Алматы. 1997 г.;
9. Методическое пособие по расчету, нормированию и контролю выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух (дополненное и переработанное), СПб, НИИ Атмосфера, 2005;
10. ГОСТ 17.2.3.02-2014. «Правила установления допустимых выбросов вредных веществ промышленными предприятиями»;
11. «Инструкция по нормированию выбросов загрязняющих веществ в атмосферу». Приказ №516-п от 21 декабря 2000 г.;
12. РНД 211.2.02.02-97. «Рекомендации по оформлению и содержанию проектов нормативов предельно допустимых выбросов в атмосферу (ПДВ) для предприятий РК», Алматы. 1997 г.;
13. РНД 211.3.01.06-97 «Временное руководство по контролю источников загрязнения атмосферы», г. Алматы», 1997 г.;
14. «Методические указания по определению уровня загрязнения компонентов окружающей среды токсичными веществами отходов производства и потребления», утвержденное Минэкобиоресурсов РК 29.08.1997 г.;
15. Гигиенические нормативы к атмосферному воздуху в городских и сельских населенных пунктах, на территориях промышленных организаций, утвержденные Приказом Министра здравоохранения РК от 02.08.2022 г. № ҚР ДСМ-70;
16. СНиП РК 3.01-01-2002. «Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений», г. Астана. 2002 г.;
17. «Правила устройства электроустановок (ПУЭ). Министерство энергетики и минеральных ресурсов РК», г. Астана. 2003 г.;
18. РНД 211.2.02.05-2004 Методика расчета выбросов загрязняющих веществ в атмосферу при нанесении лакокрасочных материалов. г. Астана, 2004 г.;
19. «Методика разработки проектов нормативов предельного размещения отходов производства и потребления» г. Астана 18.04.2008 г.;
20. РД 39.142-00 «Методика расчета выбросов вредных веществ в окружающую среду от неорганизованных источников нефтегазового оборудования»;
21. Кодекс РК о здоровье народа и системе здравоохранения от 18.09.2009 г.
22. Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям труда и бытового обслуживания при строительстве, реконструкции, ремонте и вводе, эксплуатации объектов строительства», утвержденные приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 16 июня 2021 года № ҚР ДСМ - 49.
23. Санитарные правила "Санитарно-эпидемиологические требования к санитарно-защитным зонам объектов, являющихся объектами воздействия на среду обитания и здоровье человека", утвержденных Приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 11 января 2022 года № ҚР ДСМ-2.;
24. Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к водоисточникам, местам водозабора для хозяйственно-питьевых целей, хозяйственно-питьевому водоснабжению и местам культурно-бытового водопользования и безопасности водных объектов», утверждённый Приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 20 февраля 2023 года № 26;
25. Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к обеспечению радиационной безопасности», утвержденные приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 15 декабря 2020 года № ҚР ДСМ-275/2020, зарегистрированный в Министерстве юстиции Республики Казахстан 20 декабря 2020 года № 21822;
26. Гигиенические нормативы к физическим факторам, оказывающим воздействие на человека, утвержденные Приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан от 16 февраля 2022 года № ҚР ДСМ-15.;
27. Санитарные правила "Санитарно-эпидемиологические требования к сбору, использованию, применению, обезвреживанию, транспортировке, хранению и захоронению отходов производства и потребления" утвержденные приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 25 декабря 2020 года № ҚР ДСМ-331/2020;

28. «Классификатор отходов», утвержденный приказом и.о. Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан № 314 от 06.08.2021 года.

«BATCH-2 T-0108 Ұңғымаларды күрделі жөндеуге дайындық және аяқтау. Түзету»

+7 712 302 6000

Жоспарланған іс-шаралар жобасын іске асыру учаскесінің жағдаяттық сызбасы 1-суретте көрсетілген. (төменде қараңыз)

- Бұрғылау қондырғысы алаңнан шығарылғаннан кейін объектілерді қалпына келтіру.

Осылайша, құрылыс-монтаждау жұмыстары аяқталғаннан кейін, жұмыстарды жүргізу тәртібіне қарамастан, объектілерді кезең-кезеңімен пайдалануға беру процесі көзделуі мүмкін.

Учаскені бөлшектеу/дайындау аясында жобада қарастырылған жұмыстар мен құрылыстардың көлемі төменде көрсетілген:

- Қолданыстағы учаскені төгу арқылы кеңейту;
- Жаңа сағалық шахтаның құрылысын салу;
- Кіреберіс және эвакуациялық жолдардың құрылысын салу;
- БҚ үшін жаңа іргетас салу;
- Ұңғыма сағасының айналасына қоршау орнату;
- Мұнай газын жағуға арналған қоймалар салу;
- Суды сақтауға арналған қойма салу;
- Уақытша жерасты ПЭВП құбырын төсеу;
- Уақытша жерасты ПЭВП құбырын бөлшектеу;
- Септиктерге арналған қазаншұңқырлар;
- Қолданыстағы жерүсті жабдықтарын, құбыр байламдарын, кіру платформаларын, сағалық шахтаны, іргетастарды (соның ішінде ҚҚҚ үшін), құбыр тіректерін, электр кабельдері мен БӨА кабельдерін, электр құрылғылары мен БӨА аспаптарын бөлшектеу. жарықтандыру тіректері, жел көрсеткіш діңгегін, болаттан жасалған өтпелі көпірлерді, Т-0108 ұңғыма алаңындағы қоршауларды бөлшектеу.

Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін қалпына келтіру және құрылыс-монтаждау жұмыстарының келесі кешені жүзеге асырылады:

- Сағалық атқыма арматурасының бүйірлік ысырмасының шүмегі мен штуцерлі бақылау клапанының арасына "Z-тәрізді желіні" орнату.
- Штуцерлі бақылау клапаны мен авариялық тоқтату клапанынан тұратын пайдалану манифольдын және және ілеспе серіппелі тіректі орнату.
- Ілеспе клапандары мен серіппелі тіректері бар СКҚ мен шегендеу колоннасын басудың жерүсті желілерін орнату;
- Тиісті клапандарды, серіппелі тіректерді және құбырлардың жылу оқшаулауын қоса алғанда, авариялық тоқтату клапанынан 6 дюймді ернемектік құбыр қосылысына дейін 6 дюймді жерүсті ағызу желісін орнату.
- Сағалық атқыма арматурасына және авариялық тоқтату клапанына қол жеткізу алаңдарын орнату.
- Барлық құбыр тіректерін, сондай-ақ қолданыстағы болат конструкцияларды орнату.
- Ұңғыма алаңының қоршауын монтаждау.
- Ұңғыма алаңында басқару жүйесін және электрмен жабдықтау жабдықтарын орнату;
- Технологиялық құбырларға, электрлік және БӨАЖА жабдықтарына, жарықтандыру бағаналарына, жел көрсеткіш діңгектеріне арналған іргетастар мен тіректер;
- Жаңа трансформаторлық қосалқы станцияны монтаждау және қосу;
- ҚІЖК жамылғысының астына жаңа іргетас дайындау және орнату;
- ҚІЖК-нің жаңа баспанасын монтаждау.

Ескертпе: 6 дюймді ағызу желісі құбырларының бөлшектелген жерүсті учаскесі және шегендеу колоннасы мен СКҚ басу желісінің құбырлары қалпына келтіру кезеңінде қайта пайдалануға жатады.

Көзделіп отырған қызметтің қоршаған ортаға елеулі әсерінің, оның ішінде келесі табиғи компоненттер мен өзге де объектілерге әсерінің қысқаша сипаттамасы

Атмосфералық ауа. Құрылыс жұмыстары кезінде ластаушы заттар шығарындыларының атмосфералық ауаның жай-күйіне әсері қысқа мерзімді және бір реттік сипатта болады, бұл қоршаған орта объектілерінде зиянды заттардың жиналуына алғышарттар жасамайды және олардың санитариялық-гигиеналық сипаттамаларының өзгеруіне және "Теңізшевройл" ЖШС санитариялық-қорғау аймағының шекарасындағы атмосфералық ауа сапасының нормативтік өлшемдерінен асып түсуге әкелмейді.

Құрылыс кезеңінде ластаушы заттардың атмосферада таралу есептері нәтижелерінің талдауы алаңның барлық көздерінің шығарындылары атмосфералық ауа сапасының критерийлерінен аспайтындығын және олардың мәндері рұқсат етілген шығарынды

нормативтері (РШН) ретінде ұсынылатынын көрсетеді. Төгінділер жоқ. Қалдықтар: құрылыс жұмыстары кезінде түзілетін қалдықтар жабық контейнерлерде сақталады және мамандандырылған ұйымдарға уақтылы тапсырылады. Сәйкесінше, әсері барынша аз болады. Физикалық әсері: Жүргізіліп жатқан жұмыстардың нәтижесінде физикалық әсер ету деңгейлері өте аз, әсіресе олар арнайы техника мен жабдықтың шуыл әсерінен байқалады. Шуылдан қорғауға қатысты тиісті нормативтердің талаптары орындалады, оларды қамтамасыз ету үшін барлық қажетті шаралары қолға алынады. Әсері барынша аз.

Эмиссиялардың шекті сандық және сапалық көрсеткіштері, қоршаған ортаға физикалық әсерлер, қалдықтардың жинақталуының шекті мөлшері, сондай-ақ егер ол көзделіп отырған қызмет шеңберінде жоспарланса, оларды көму туралы ақпарат

ҚМЖ кезеңі. Жүргізілген ластанушы заттар шығарындыларының есептеулері негізінде ластанушы заттар шығарындыларының негізгі көздері анықталды:

2026 жылы шығарындылардың 11 көзі - оның ішінде: 3 ұйымдастырылған және 8 ұйымдастырылмаған шығарындылар көзі: № 3463 көз. 15 кВт дизель генераторы; №3464 көз. 15 кВт дизель генераторы; № 3465 көз. Дизель генераторы 15 кВт; № 9283 көз. Топырақтың үстіңгі қабатын алу; № 9283 көз. Орлар мен қазаншұңқырларды қазу; № 9283 көз. Іргетастардың қуыстарын толтыру; № 9283 көз. Қазылған топырақты алаңда статикалық уақытша сақтау; № 9283 көз. Қазылған топырақты өзі аударғыштарға тиеу; № 9283 көз. Топырақты түсіру және сақтау торабы; № 9283 көз. ҚҚҚ түсіру және сақтау торабы; № 9284 көз. Алаң бойынша автокөліктердің қозғалысы кезінде шаңдану; № 6012 көз. Автокөліктің іштен жану қозғалтқышы. Құрылыс жұмыстары кезеңіндегі шығарындылар – 0,805782316 г/с, жылына 0,606845987 тоннаны құрайды. 2027 жылы шығарындылардың 6 көзі - оның ішінде: 3 ұйымдастырылған және 9 ұйымдастырылмаған көз. № 3463. 15 кВт дизель генераторы; №3464 көз. 15 кВт дизель генераторы; № 3465 көз. 15 кВт дизель генераторы; № 9285 ластану көзі. Бояу орны; № 9286 ластану көзі. Битум жұмыстары; № 9287 ластану көзі. Электрмен дәнекерлеу орны; шығарындыларда қауіптіліктің 1, 2, 3 және 4 сыныбындағы заттар болады. Шығарындылар құрамындағы негізгі ингредиенттердің тізбесі: (0301) Азот (IV) диоксиді; (0304) Азот (II) оксиді; (0328) Көміртегі; (0330) Күкірт диоксиді; (0337) Көміртек оксиді; (0616) Диметилбензол; (0621) Метилбензол (349); (0703) Бензапирен; (1210) Бутил ацетаты; (1325) Формальдегид; (1401) Пропан-2-он (Ацетон) (470); (2752) Уайт-спирит (1294*); (2754) Алкандар C12-19 /C-қа шаққанда (Шекті көмірсутектер C12-C19 (C-қа шаққанда); Еріткіш РПК-265П) (10); (2908) Құрамында кремнийдің қос тотығы бар бейорганикалық шаң, %-бен: 70-20.

ҚМЖ кезеңіндегі суды тұтынудың жалпы көлемі: 2026 жыл - ауыз су қажеттілігі – 0,75 м3/тәу немесе 90 м3/жыл; шаңды басуға арналған өндірістік судың болжамды көлемі 70 м3; 2027 жыл - ауыз су қажеттілігі – 0,75 м3/тәу. немесе 67,5 м3/жыл.

2026 жылға арналған құрылыс кезеңіндегі қалдықтардың түзілу көлемі: жылына 401,86934 тонна. 1) Пластик қалдықтары (20 01 39) -3,6 т/жыл; 2) Құрылыс және бөлшектеу қалдықтары (17 09 04) - 397 т/жыл; 3) коммуналдық қалдықтар (20 03 01) - 0,75 т/жыл; 4) Пайдаланылған аккумуляторлар (16 06 05) - 0,075 т/жыл; 5) Пайдаланылған майлар (13 02 08*) - 0,01134 т/жыл; 6) Майланған қалдықтар (15 02 02*) - 0,381 т/жыл; 7) Резеңке-техникалық бұйымдардың қалдықтары (19 12 04) - 0,052 т/жыл. 2027 жыл: 1) Пластик қалдықтары (20 01 39) - 2,7 жыл; 2) Құрылыс және бөлшектеу қалдықтары (17 09 04) - 1 тонна/жыл; 3) Коммуналдық қалдықтар (20 03 01) - 0,75 тонна/жыл 4) Лак-бояу материалдарының қалдықтары (08 01 11*) - 0,03473 тонна/жыл. Қалдықтардың жиналуы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес арнайы жабдықталған контейнерлерде көзделеді. Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 320-бабының 2-тармағының 1-тармақшасына сәйкес қалдықтарды түзілу орнында уақытша сақтау - оларды жинау (мамандандырылған ұйымдарға беру) немесе осы қалдықтар қалпына келтіру немесе кәдеге жарату операцияларына ұшырайтын объектіге өз бетінше тасымалдау күніне дейін алты айдан аспайтын мерзімге қарастырылған. Мамандандырылған ұйымдармен қалдықтарды кәдеге жарату туралы шарт жұмыс басталар алдында бірден жасалады.

Ақпарат: тиісінше көзделіп отырған қызметке және оны жүзеге асырудың болжамды орнына тән авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың туындау ықтималдығы туралы

Автокөлік техникасымен авариялық жағдайлар.

Жұмыстарды жүргізу кезінде автокөліктер пайдаланылатын болады. Көліктің ақаулы күйде кетуі немесе көліктің аударылуы апаттарға және соның салдарынан жанармайдың ағып кетуіне әкелуі мүмкін. Жанармайдың ағуы топырақ пен өсімдік жамылғысының, жерүсті және жерасты суларының жанар-жағармаймен ластануына әкелуі мүмкін.

Топырақ-өсімдік жамылғысының ықтимал ластануын есептеу. Келесі жағдайдың туындау үлгісін қарастырайық: апат салдарынан көліктің бағынан жанармай ағып кеткен. Автокөліктерге жанармай құю көлемі шамамен 50 литрді құрайды. Ластанудың болжамды ауданы 4м² құрайды. Бұл жағдайда қоршаған ортаға түсетін мұнай-органикалық заттардың болжамды концентрациясы 0,01 т/м құрайды. Мұнаймен ластанудың әртүрлі ғылыми-зерттеу институттарында жүргізілетін топырақтың әртүрлі қасиеттеріне әсерінің биологиялық зерттеуі көрсеткендей, құрамында 100-200 т/га мұнай-органикалық заттары болған жағдайда микроорганизмдердің барлық топтарының тіршілік әрекеті ынталандырылады, 400-1000 т/га дейін өскен жағдайда биологиялық белсенділіктің тежелуі микроорганизмдердің өсуі мен дамуының төмендеуі байқалады.

Осы жағдайдың талдауы нәтижесінде жанар-жағармайдың аз мөлшерде төгілуі кезінде тек топырақ микроорганизмдерінің тіршілік әрекеті ынталандырылатыны, топырақ жамылғысының морфологиялық құрылымының қайтымсыз бұзылу процесінің жүрмейтіні анықталды. Әсер ету сипаты: қысқа мерзімді. Аталған төтенше жағдайлардың туындау ықтималдығы төмен.

Жерасты және жерүсті суларының ластануы.

Төтенше жағдайларда – жанармай ағып кетсе, жанар-жағармай материалдары топырақ арқылы жерасты суларына түсуі мүмкін. Сулы горизонттағы мұнай өнімдерінің айтарлықтай қозғалғыштығы бар, осыған байланысты сулы горизонттың ластану аймағы топырақтың ластану аймағынан үлкен. Мұнай өнімдерінің ағып кетуінің болжамды есептеулері жер бетіндегі ластанушы заттардың орта есеппен бір маусым ішінде сулы горизонтқа түсетінін көрсетті.

Әсер ету сипаты: қысқа мерзімді. Аталған төтенше жағдайлардың туындау ықтималдығы елеусіз.

Өрттің пайда болуы.

Жанармайдың төгілуі салдарынан өрт шығуы мүмкін. Бұл жағдайдың туындау ықтималдығы елеусіз.

Әсер ету сипаты: қысқа мерзімді. Аталған төтенше жағдайлардың туындау ықтималдығы елеусіз. Мұндай жағдай туындаған жағдайда жобада алаң аумағындағы өрттерді анықтау және жою бойынша шұғыл шаралар қарастырылған.

Жұмыстарды жүргізу кезіндегі авариялық жағдайлар

Жұмыстарды жүргізу кезінде жұмыстарды жүргізумен байланысты мынадай авариялық жағдайлар болуы мүмкін:

Электр тоғының әсері. Найзағай кезінде жұмыс істеп тұрған кезде кернеуде тұрған өткізгіштерге тию, электр құралдарымен дұрыс жұмыс істемеу, әуелік электр беру желілеріне тию салдарынан электр тоғының соғуы. Әсер ету сипаты: қысқа мерзімді. Аталған төтенше жағдайлардың туындау ықтималдығы елеусіз.

Адами фактор. Ірі кәсіпорындардағы жазатайым оқиғалардың талдауы көрсеткендей, жағдайлардың 39%-ында авариялық жағдайлардың туындауының негізгі себептері - операторлардың жеткіліксіз дайындығынан, олардың эмоционалдық тұрақсыздығынан, жедел ойлау деңгейінің жеткіліксіздігінен, жедел жад ақауларынан, төтенше жағдайда абыржу көріністерінен, сондай-ақ өзінің жауапсыздығы мен лауазымдық міндеттеріне немқұрайлы қараудың салдарынан лауазымдық нұсқаулықтардың тікелей бұзылуынан болады. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша қабылданған шешімдердің арқасында жоғарыда аталған жағдайдың туындау ықтималдығы елеусіз.

Қысқаша сипаттама:Көзделіп отырған қызметтің қоршаған ортаға анықталған елеулі әсерін болғызбау, азайту, жұмсарту жөніндегі іс-шаралар;Егер көзделген қызмет

осындай жоғалтуларға әкелуі мүмкін болса, биоәртүрліліктің жоғалтуларын өтемдеу жөніндегі іс-шаралар; Көзделіп отырған қызметтің қоршаған ортаға ықтимал қайтымсыз әсерлері және бастамашының осындай әсерлерге әкелетін операцияларды орындау туралы шешім қабылдауының себептері; Көзделіп отырған қызмет тоқтатылған жағдайларда қоршаған ортаны қалпына келтірудің тәсілдері мен шаралары

Шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шараларды орындау кезінде мыналар ұсынылады:

- өндірістің технологиялық регламентінің нақты сақталуын бақылауды күшейту;
- үдемелі режимдегі жабдықтың жұмысын барынша азайту;
- жұмысы кезінде атмосфераға зиянды заттардың шығарындылары максималды мәндерге жететін, біртұтас үздіксіз технологиялық процесте іске тартылмаған технологиялық жабдықтың жұмысын бөліп жайғастыру;
- қатты шаң шығаратын жүктерді тасымалдау кезінде машиналардың шанағын тенттермен жабу;
- жоспарлау жұмыстарын таңертең ерте, ауа ылғалдылығы жоғарылаған кезде жүргізу;
- мүмкіндігінше аумақтағы көлік қозғалысын азайту.

Жұмыс істеп тұрған арнайы техниканың әсерін азайту мақсатында келесі арнайы іс-шара ұсынылады:

- пайдаланылатын құрылыс техникасы мен көліктің жарамды техникалық жай-күйі;
- қарастырылып отырған объектінің аумағы бойынша көліктің және басқа техниканың реттелген қозғалысы;
- шаңдануды болдырмас үшін құрылыс учаскесінің аумағын жүйелі түрде суару және инертті материалдарды түсіру кезінде шаңды б асу (суару машинасы жұмыс істейді).

Осы іс-шараларды өндіріс процесін жақсы ұйымдастырумен және қоршаған ортаның жай-күйін өндірістік бақылаумен ұштастыра отырып жүзеге асыру - шекті рұқсат етілген шығарынды нормативтерінің (РШН) сақталуын қамтамасыз етуге және жұмыс барысында ауа бассейніне теріс жүктемені азайтуға мүмкіндік береді.

Қоршаған ортаға әсерді бағалау барысында алынған ақпарат көздерінің тізімі

1. " ВАТСН-2 Т-0108 Ұңғымаларды күрделі жөндеуге дайындық және аяқтау" жұмыс құжаттамасы;
2. Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Экологиялық Кодексі.
3. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 бұйрығы «Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі нұсқаулықтар».
4. "Автокөлік кәсіпорындарынан ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі" Астана қ., 18.04.2008 ж.;
5. "Құрылыс материалдарын өндіретін кәсіпорындардан ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі" Астана қ., 18.04.2008 ж.;
6. "ӨртАстана, 2005;
7. «Әртүрлі өндірістердің атмосфераға зиянды заттарды шығаруын есептеу әдістерінің жинағы", Алматы қ., 1996 ж.;
7. ҚР 211.3.01.06-97. "Атмосфераның ластану көздерін бақылау жөніндегі уақытша нұсқаулық", Алматы қ. 1997 ж.;
8. АМУ 211.2.01.01-97. "Атмосфералық ауадағы кәсіпорындар шығарындыларының құрамындағы зиянды заттарды есептеу әдістемесі", Алматы. 1997 ж.;
9. Атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу, нормалау және бақылау бойынша әдістемелік құрал (толықтырылған және өңделген), Санкт-Петербург, Атмосфера ғылыми-зерттеу институты, 2005 ж.;
10. МЕМСТ 17.2.3.02-2014. "Өнеркәсіптік кәсіпорындардың зиянды заттардың рұқсат етілген шығарындыларын белгілеу ережелері".;
11. "Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын нормалау жөніндегі нұсқаулық". 2000 жылғы 21 желтоқсандағы №516-п бұйрығы;

12. ННҚ 211.2.02.02-97. "Қазақстан Республикасының кәсіпорындары үшін атмосфераға шығарындыларды (ШРШ) шекті рұқсат етілген шығарындылары стандарттарының жобаларын әзірлеу және мазмұны бойынша ұсыныстар", Алматы. 1997 ж.;
13. ННҚ 211.3.01.06-97 "Атмосфераның ластану көздерін бақылау жөніндегі уақытша нұсқаулық", Алматы қ., 1997 ж.;
14. "Қоршаған орта компоненттерінің өндіріс және тұтыну қалдықтарының улы заттарымен ластану деңгейін анықтауға арналған әдістемелік нұсқаулар", Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігі 29.08.1997 ж.;
15. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 02.08.2022 жылғы № ҚР ДСМ-70 бұйрығымен бекітілген Қалалық және ауылдық елді мекендердегі, өндірістік ұйымдардың аумақтарындағы атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормалар.;
16. ҚР ҚНЖЕ 3.01-01-2002 . "Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және дамыту", Астана. 2002 ж.;
17. "Электр қондырғыларын (ЭҚҚ) орнату ережелері. ҚР Энергетика және минералдық ресурстар министрлігі", Астана қ. 2003 ж.;
18. ННҚ 211.2.02.05-2004 Бояулар мен лактарды жағу кезінде атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі. Астана қ., 2004 ж.;
19. "Өндіріс және тұтыну қалдықтарын шекті орналастыру нормативтерінің жобаларын әзірлеу әдістемесі" Астана қ. 18.04.2008 ж.;
20. НД 39.142-00 "Мұнай-газ жабдықтарының ұйымдастырылмаған көздерінен қоршаған ортаға зиянды заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі";
21. Қазақстан Республикасының Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы 18.09.2009 жылғы Кодексі.
22. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 16 маусымдағы № ҚР ДСМ - 49 бұйрығымен бекітілген "Құрылыс объектілерін салу, реконструкциялау, жөндеу және іске қосу, пайдалану кезіндегі еңбек және тұрмыстық қызмет көрсету жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары.
23. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығымен бекітілген "Қоршаған ортаға және адам денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғаныш аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары;
24. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 20 ақпандағы № 26 бұйрығымен бекітілген "Су көздеріне, шаруашылық-ауыз су мақсатында су алу орындарына, шаруашылық-ауыз сумен жабдықтауға, мәдени-тұрмыстық су пайдалану орындарына және су объектілерінің қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары.;
25. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-275/2020 бұйрығымен бекітілген "Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 20 желтоқсанда № 21822 болып тіркелді;
26. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 16 ақпандағы № ҚР ДСМ-15 бұйрығымен бекітілген Адамға әсер ететін физикалық факторлардың гигиеналық нормалары.;
27. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 25 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-331/2020 бұйрығымен бекітілген "Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, пайдалануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары;
28. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрі міндетін атқарушының 06.08.2021 жылғы № 314 бұйрығымен бекітілген "Қалдықтар жіктеуіші".